

Szép délután

Allt a mosogatódézsza előtt, s mint minden nap, vigyázott, bele ne bukjon a lébe.

Tizenöt éves koráig a tanyán dolgozott, a szüleinél. Azután behozták a szövőgyárba. Negyven év alatt kilencvenhatezer kilométert futott le a gépe mellett. Kétszer is körülsétálta a földet, mégse látott belőle mást, mint Nyergespusztát, Budapestet és egyszer a Balatont, 1958-ban, szakszervezeti beutalóval.

A férje nem jött vissza a háborúból. Talán meghalt, vagy szerzett magának valahol egy kövér, vidámabb feleséget. A három gyereket azért felnevelte, úgy-ahogy, egyedül.

Öt éve nyugdíjas. Most a Maca lányára főz, mos, takarít. Délutánonként labdákat varr egy szövőkezetnek. Éjjel nem tud aludni. Forog az ágyban, mint a bűgöcsiga.

— Eridj innen... menjetek a szobába! — kiáltott az ikrekre, s fenyegető, csoszszánó mozdulatot tett a lábával. Hamar abbahagyta, mert lüktetett a puffadt talpa.

Dudus és Dódi nevetve hömpölyögtek kifelé.

— A macskát is! — szólt utánuk szigorúan — Azt a dögöt is vigyétek, ha már anyátok megtűri...

A macskára fröccsentett a mosogatóvízből. Az rávicsorított és kirohant. Az ajtó persze nyitva maradt.

„Huzat van — gondolta — a huzat árt nekem”. De nem mozdult. Sikálta a lábas fenekét, csak úgy csikorgott a kefe.

Maca megint moziba ment. Mozgó figurák. Mire jó? Ez a szutykos konyha. Kókadt petrezselyem, vízbe áztatva. A szomszédban megint leégett a hagymás rántás. Émelyítő, kibíratatlan szagok. Ha nyitva van az ablak, megfullad az ember a bűztől. Ha meg becsukja, nincs levegő. És mennyi edény!

A tűzhelyre pislogott. Tejes kávé.
„De feltétlenül megegye mama...”

Mintha az olyan egyszerű lenne. Valami mellékíze van, és a zsömlye se olyan, mint régen.

A délutáni nap elérte az ablakot. Besütött, egyenesen a dézsába. Így még undorítóbb. Ételmaradékok, zsíros mocsingok. A sarokban rongyok, meg a tű.

„Minek csinálja, mama...?”
Valamit csak kell csinálni. Ha már nem jó sem a kávé, sem a túros buktá. A tévé a legidegesítőbb. Túl gyors a hang, a kép is összefolyik.

Mit lehet ezen élvezni, ezen az egészen? Az unokák! Két vadember. Folyton nevetnek. Ez már betegség. Most is nevetnek. Ennyit tudnak, csak hároméves korukra.
„Azért nekem is lehetne — gondolta sóváran és belecsapta a szivacsot a mocskos lébe — nekem is lehetne egyszer, egy szép délutánom.”

Összekulcsolta göbös ujjait a dézsa fenekén.

— Egy szép délutánt, uram — mondta félhangosan, meggyőződés nélkül.

„Maga folyton nyugösködik. Azt se tudja már, mit akar...” — hallotta Maca fölényes, ingerült hangját.

„Egy szép délutánt. Nekem is kijár.”

„Maganak semmi se jó. Karácsonykor sír, szilveszterkor veszekszik. Nyáron melege van, télen az izülete szagat, tavasszal a feje fáj, és ősszel mit tudom én...”

Talán nincsenek is szép délutánok. Boldog fiatalság. Derűs öregség. A könyvekben.

„Könyvet nekem ne adjatok. Nem szeretem a hülyeségeket.”

Végzett a mosogatással. Megtörölte a kezét a konyharuhában. Gyanakodva a kávé fölé hajolt.

— Ha ez a dög megint belelefetyelt... egyszer úgyis agyonütöm.

Tizenkét tányér ragyogott egymáson. Fogta őket, emelte a legfelső polcra.

Akkor a két karján végigfutottak a láthatatlan kések, átvágták az izmokat.

Egy pillanatilag még tartotta a fehér tányérokat maga előtt, mint az ostyát úrfelmutatáskor, azután kinyitlak az ujjai. Az óriás csörömpölésben, a bal füle mellett, ferdén, fejébe hasított a szokott fejszeccsapás.

Csak egy kicsivel erősebben, mint máskor. De elmúlt.

Ő meg állt a cseréphalom között.

— No — motyogta — No-nó...

Nem tudta, mi ez. Mintha kiment volna az ajtón és letejt volna odakünn valamit. Híttelenül oldalt lebbentette kezét, félkörben forgatta fejét. Majd a bordáihoz kapott, nyomkodta őket, a hüvelykujjával.

Nincs többé fájdalom.

Az asztallap műanyag burkolata hirtelen harsogó kéken megfényesedett. Tágra nyitotta szemét. A sárga sugarakat nézte, a rubinpiros mázat az edények oldalán. A zöld üveg poharakat, szivárványcsíkkal hasukon. Az aranybarna fényben remegő ajtóküszöböt. A cukortartóban a millió kristályszemet.

Ilyet még sohase látott. Miféle színek? Miféle világ?

Átlépett a cserepeken. Óvatosan tette egymás mellé a lábát, de mintha vajra lépett volna, lágy volt a kő a talpa alatt.

A szekrényhez ment, tört a cipőből. A székhez vitte, leült. A falatot a szájába tette. Micsoda íz! Külön-külön érezte: ez a só, ez meg a búza.

Ivott egy korty vizet, izgatottan, az üvegpohárból.

„Érdekes. A víznek is van illata — gondolta s ezen elcsodálkozott. Babrált a petrezselyemmel. — És milyen friss ez a petrezselyem. Milyen tiszta növény...”

Ujjait a napfénybe tartotta, jeleket húzott.

„Hihetetlen. Nagyszerű” — suttogta, mintha felfedezett volna valami rendkívül.

A nyitott ablakon besurrant a macska. De nem a régi. Nem a gyűlölt tejívő. Fekete, lüktető életdarab. S ahogy elhullámozott mellette, meleg áramot sugárzott.

Enyhén szédült. Ugyis olyan puha a kő, lefeküdt rá. A macska melléállt, nézte, vibráló karikákkal a szemében.

„Igazi szép délután” — gondolta elégedetten, s mosolygott.

Hagyma- és jácintszag borult az arca fölé. Elvezetett beszívta. Kicsit szúrta a koponyáját a színek káprázatos ragyogása, ezért félig leeresztette pilláit.

De azért látta még őket együtt, békésen remegve a fényben: a macskát, a petrezselymet és az üveg poharat.

Hallotta a nevetést is. Milyen édesen nevetnek! Nevetett ő is, ugyanúgy.

Azután kellemes sötétség jött, és két egyre növekvő tűzkarika. Amulva figyelte csukott szemhéja mögött.

A karikák egymásba kapaszkodtak, majd rángatták őket jobbra-balra, hogy finoman belerendült a teste.

De ez is megoldódott. Egyszerre — mint a bűvészkarikák — egy lehelet és szétváltak puhán, zajtalanul.

Lehet, hogy még látott utána valamit. Az ikrek — amíg anyjuk haza nem jött — hínárták a kilincsen.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza! Csak olyan irodalmi munkákra válaszolunk, amelyekben a tehetőség jelét látjuk.

IHÁSZ-KOVÁCS ÉVA

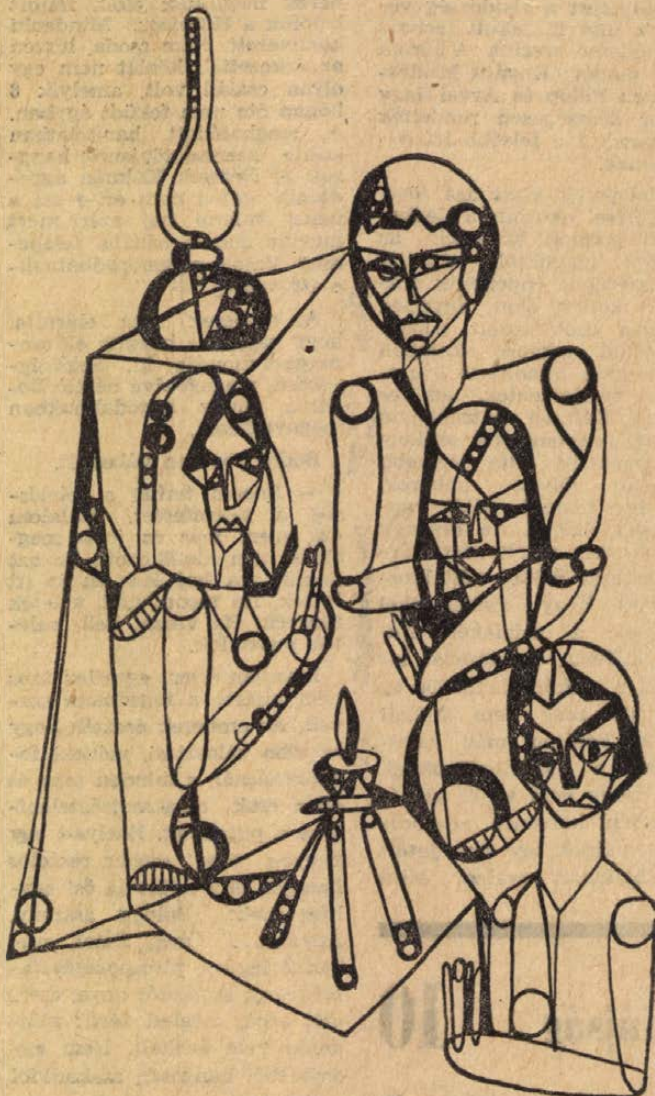
IMPROVIZÁCIÓ

Kép.
Csigákat ábrázol.
Máznak tejszerű ködben.
Azaz, csak látszat az egyszerű csigamozgás.
Egyhelyen álló katonás csigasor: csigakocsi.
Egy nagy és négy kicsi csiga a csöndbezárt, úri homokban,
lehet spirál-köd;
megszűnt-rendszerű galaxis-hazugság,
fénye: csiganyál-fagyos út,
ide látszik.
Túlél a ragyogás, mind.
A csiganyál-csillámú fű túlél engem.
Engem, aki lelkemben hihetetlen csiga-erővel építkezem újra meg újra;
berajzoló a képzelt naprendszert hit-csiga-nyállal,
megmért időben,
létem leltári tárgyai közt,
a kiméletlenség-fagypontra null-fokában.
(óh, nem néked lelkizek, de a sebek levált var-hordalékai szinte a szemed láttára szaporodnak, befednek eget, birtokolt birodalmat s ha ez így folytatódik végül e képbe ékelődöm, válok hamis teóriák, csigafolyamat műbedermedő volt mozdulatává.)
Inkább öltöztess selyem-szép szerelembe,
nem akarok beállni — hatodiknak nekem a hetedik nap vagy.
Naptárban piros betűsor,
madarak felfénylő ragyogása; vasárnap.
Mit kezdenék — nélkülöd — szívem tekercsére-felvetett hangszalagoddal...?

EÖRSI ISTVÁN:

HIÁBA VÁRTAM

Hiába vártam ma is szivrepesve szakító leveled.
Hánykolódom, nem jön álom szememre, csak nem vagy beteg?
Vagy elfeledtél? Arra számítottam szerdára ideér.
Már a csütörtök is hátunk mögött van, s még sehól a levél.
Írd meg sietve: ezért nem, azért nem, s többé nem-nem-soha — s hogy aggasztó késésednek e héten mi az oka?

Káldi Judit: ESTE

BÉNYEI JÓZSEF:

MEGEMELEM A KALAPOM

Meglengetem a kalapom minden jó ismerősnek.
Lohol az idő. Homlokom napról napra idősebb.

Volt és lesz ezután is két-három jóbarátom, s valameddig még hazavár szálló esttel a lányom.

Naponta rablom magamat sűrű perc-pergőtűzben, nézek a tegnapiak után vidáman, keserűen.

Megemelem a kalapom: Élek még ennyit? S ami lesz Élttem harmincöt évet. fényesebb lesz, sötétebb?